

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0408U000431

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 05-02-2008

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Волкова Наталя Євгенівна

2. Volkova Natalia Yevgenivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 03.00.15

Назва наукової спеціальності: Генетика

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 10-01-2008

Спеціальність за освітою: 7.070409

Місце роботи здобувача: Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: Україна, 61022, м. Харків, майдан Свободи,4

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): К 64.051.21

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: Україна, 61022, м. Харків, майдан Свободи,4

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 34.23.33

Тема дисертації:

1. Генетичний аналіз компонентів статевої поведінки *Drosophila melanogaster* Meig.
2. The Genetic Analysis of *Drosophila melanogaster* Meig. Mating Behavior Components

Реферат:

1. Об'єкт дослідження: ознаки статевої поведінки *D. melanogaster*. Мета: визначити внесок генетичних факторів та факторів середовища у формування кількісних ознак статевої поведінки *D. melanogaster* та оцінити зв'язок цих ознак із загальною пристосованістю виду. Методи дослідження: методи генетичного аналізу (гібридологічний, заміщення окремих пар хромосом, насичуючих схрещувань в умовах спрямованого добору на маркерну мутацію), кількісного оцінювання ознак статевої поведінки, визначення плодючості та життєздатності ліній, обліку домінантних летальних мутацій на ранніх стадіях ембріогенезу; статистичний аналіз. Теоретичні та практичні результати, новизна: проведено генетичний аналіз одночасно кількох ознак поведінки, проаналізовано їх зв'язок між собою та з ознаками загальної пристосованості. Обґрунтовано необхідність врахування рівня показників статевої поведінки при проведенні добору за іншими адаптивними ознаками. Часові характеристики парування аналізували з урахуванням умов конкуренції. Доведена необхідність врахування фактору конкуренції при оцінці статевої поведінки. Отримані нові докази про високе адаптивне значення статевої активності самців дрозофіли та про можливість її використання як

критерію загальної пристосованості. Отримано нові дані про вплив генів, які відповідають за морфологічні ознаки, на статеву поведінку дрозозфіли. Розширене уявлення про можливі плейотропні ефекти даних генів. Отримано докази впливу штучних перебудов генотипу на адаптивно вагомні ознаки поведінки, що слід враховувати при створенні нових для селекції форм тварин, здійсненні направлено переносу та комбінування генів. Синтезовані нові лінії *D. melanogaster*, які можуть бути використані як модельний об'єкт для вивчення взаємодії генів та відстеження віддалених наслідків генетичних маніпуляцій. Результати та ряд висновків слід враховувати при розробці стратегій та комплексів заходів з керування та раціонального використання популяцій комах, при створенні популяцій з бажаними біологічними властивостями, з максимальною продуктивністю та життєздатністю. Вони можуть бути використані при розробці теорії прогнозування динаміки чисельності популяцій комах. Галузь застосування: фундаментальна та прикладна генетика, селекція.

2. Research object: *D. melanogaster* mating behavior traits. Research goal: to determine the genetic and environmental factors affects on *D. melanogaster* quantitative mating behavior traits formation and to evaluate these traits connections with species general adaptability. Methods of research: genetic analysis techniques (hybrid analysis, separate chromosome pairs substitution, saturating crosses under the directional selection for the marker mutation), mating behavior traits evaluation, fertility and fecundity evaluation, dominant lethal mutation frequencies at early embryogenesis stages evaluation, statistic analysis. Theoretical and practical results, newness: the genetic analysis of several complex behavioral traits was carried out with the same genetic material at the time. Their ties with one another and with general adaptability traits were analyzed. The necessity of taking into account the level of mating behavior indexes while selection on the other adaptively important traits was grounded. Timing characteristics of mating under the different competitiveness conditions were analyzed. The necessity of competitiveness factor taking into account while mating behavior analysis was proofed. The new proofs of high adaptive importance of drosophila male mating activity and of the possibility of this index usage as a general adaptability criterion were obtained. The new data of morphological traits controlling genes influence on drosophila mating behavior were found out. They extend these genes possible pleiotropic affects ideas. The new proofs for artificial genotype rearrangements influence on adaptively important traits were obtained. These should be noted while new breeding forms creation, while directional genes transfer and genes combining. The *D. melanogaster* new stocks with synthesized genotypes were obtained. They can be used as a model for genes interactions studying and for prolonged consequences of genetic manipulations watching. The research results and some conclusions obtained should be taken into account while strategies and complex measures for insect populations management and rational use inventing and while the creation of insect populations with the given biological properties (maximal fertility and fecundity). These can be used while the invention of prognosis theory of insect populations densities dynamics. The sphere of application: fundamental and applications genetics, selection.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Воробйова Людмила Іванівна
2. Vorobyova Ludmila Ivanovna

Кваліфікація: к.б.н., 03.00.15

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Федоренко Віктор Олександрович
2. Федоренко Віктор Олександрович

Кваліфікація: д.б.н., 03.00.15

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Козерецька Ірина Анатоліївна
2. Козерецька Ірина Анатоліївна

Кваліфікація: к.б.н., 03.00.15

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Атраментова Любов Олексіївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Атраментова Любов Олексіївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.